

Rek. 25/2013/tillväxt D 2016

Tidigare nummer A 1588/näring
Behandlas i Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden

Utskottet för tillväxt och utveckling i Nordens betänkande över politisk dialog om Rek. 25/2013

Samarbete om standardisering och reglering inom byggsektorn

Förslag

Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden föreslår att

Nordiska rådet efter avslutad politisk dialog anser Rek. 25/2013 som *slutbehandlad*

Bakgrund

Rekommendationen har följande formulering:

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska ländernas regeringar

att tillsätta en arbetsgrupp under ordförandeskapslandets ledning, som ska koordinera nordiska fackmannagrupper inom byggsektorn, i syfte att i första hand utarbeta nya gemensamma standarder, som möjligtvis kan stå modell för kommande standarder inom byggsektorn inom EU, samt i andra hand ska sträva efter en nordisk standardisering av sådana byggnormer och regler/praxis som idag är nationellt reglerad/branschreglerad. Fackmannagrupperna bör bestå av bl.a. ansvariga myndigheter, standardiseringsorganisationer, berörda utbildningsanordnare, övriga branschaktörer och företrädare för berörda industrier

att årligen arrangera en konferens för byggbranschens aktörer, i syfte att tematiskt behandla större nordiska byggfrågor och på sikt bidra till skapandet av en harmoniserad nordisk byggmarknad

Politisk dialog

Dialogen inleddes med att utskottsordföranden, Pyry Niemi, gav en bakgrund och efterfrågade den konferens som rekommendationen föreslår och som ministerrådet tidigare meddelat att man av avser att genomföra, men ständigt flyttat fram.

Finlands nordiska samarbetsminister, Anne Berner, lät meddela följande: Även om vi anser att rekommendationen borde anses som slutbehandlad ska frågan om samarbete om standardisering och reglering av den nordiska byggsektorn finnas kvar på Gränshinderrådets agenda och prioritetlista. Det finska miljöministeriet har betonat att det skulle vara mera produktivt och sannolikt bättre att närma sig problematiken, inte direkt och enbart genom en standardise-

ringsfråga utan som en fråga om byggnadstillsyn och nationella byggbestämmelser samt genom gemensamt agerande på EU-nivå.

En förenkling av byggbestämmelserna är aktuell i många nordiska länder. Den här norm-avvecklingen kan ge möjligheter att förbättra läget för en gemensamt nordisk byggnadsmarknad och för att avlägsna långvariga gränshinder. Samarbete bör fortsätta via de nordiska byggmyndigheternas inofficiella möten, där man kan följa upp normgivningen och samordna ländernas normer och samarbeta i EU-frågor. Enligt min uppfattning har den svenska byggindustrin varit frivillig till att ordna sådana möten under 2017.

Arbetet kunde eventuellt också fortsätta genom att ordna ett nordiskt seminarium för att bedöma om det nordiska samarbetet kan återupptas i likhet med Nordiska kommittén för byggbestämmelser, och hur man i övrigt kan utveckla samarbetet med hänsyn till de begränsade resurserna.

Enligt de kontakter Gränshinderrådets ordförande har haft med industrin anses det att det skulle vara svårt att med en administrativ eller nordisk lag- och normskapande process verkligen för-enthetliga de nordiska nationella förordningarna och bruken. Det skulle också betyda stora investeringar för industrin. Huvudvikten har legat på EU-nivå och EN-standarderna. Även om denna rekommendation fortfarande bearbetas på Gränshinderrådets prioritetlista har vi sett till att det finns tre områden där det finns möjlighet att främja samarbete som jag här vill lyfta fram.

För det första: samarbete på tjänstemannanivå. Tjänstemän inom detta område möts en gång om året. Här kunde man arbeta på att fokus skulle ligga mera på gränshinder och på gemensamt påverkande inom EU i EU:s standardsättande arbete.

Punkt två: politiskt samarbete. Ministrarna ansvariga för området bör ge signaler till tjänstemännen att avlägsnande av gränshinder är en prioritet, också inom det pågående arbetet att avveckla onödiga nationella normer och regelverk.

Och punkt tre: samarbete mellan aktörer inom branschen. Dessa kommer på nationell basis ännu att mötas i Finland innan året är slut, och målet är att identifiera några konkreta åtgärder som kan leda till avlägsnande av gränshinder. Jag rekommenderar denna arbetsmetod också för mina nordiska kolleger. Vi fortsätter bearbeta detta ämne.

Och för det tredje är det också en fråga som måste tas upp inom respektive sektor och deras samarbete sinsemellan. Det har funnits en ständig dialog mellan våra ministrar om dessa frågor. För det här är någonting, som också har varit nationellt mycket uppe i Finland, hur vi kan förenkla våra byggnormer och byggregleringen. Dessa dereguleringsfrågor tar ministrarna också upp varje gång det finns möjligheter till dialog i samband med olika möten.

På en direkt uppföljande fråga från rådet, kring när och var en nordisk konferens med byggsektorns aktörer kommer att anordnas, svarade minister Berner att frågan om byggstandarder fortfarande är på agendan för Gränshinderrådet.

Därtill har den svenska byggindustrin varit mycket välvillig i frågan om att ordna en konferens och ett möte under 2017, men att det är den privata sektorns initiativ att ordna ett dylikt möte, och att ministern inte kan ta ställning å deras vägnar kring när, var och hur.

Utskottets synpunkter/konklusion

Efter den politiska dialogen med Anne Berner, har det först meddelats sekretariatet, att Nordiska ministerrådets näringslivssektor, som har det överordnade och operativa ansvaret för byggfrågorna, inte längre kommer att kunna genomföra en nordisk byggkonferens. Efter dialog med rådssekretariatet har frågan dock återigen kommit i rullning, och en beviljning har givits till Nordiska ministerrådets institution, Nordic Innovation, som nu har tagit på sig att tillsammans med någon av de nordiska standardiseringsorganisationerna, arrangera den länge efterlysta byggkonferensen under 2017.

Samtidigt kan meddelas att Gränshinderrådet under 2016, vid upprepade tillfällen, velat avsluta sitt arbete med byggstandarder, med hänvisning till att man inte längre kunde se problemen på området. Nordiska rådets representant har dock kunnat fördröja ett sådant beslut med hänvisning till den politiska dialog som nu genomförts. Förhoppningsvis kan frågan ännu upprätthållas inom ramen för Gränshinderrådet, i avvaktan på den nu utlovade byggkonferensen.

Det bör också påpekas att det sannolikt främst är inom området byggregler som problemen finns, snarare än byggstandarder i mer reglerad bemärkelse. Därför är det viktigt att just byggbranschens egna aktörer involveras i en dialog och ett arbete som kan göra Norden mer enhetligt vad gäller byggnation.

Redan 2011, på ett nordiskt möte om gränshinder, föreslogs en genomgång av befintliga byggregler. Det presenterades förslag på prioriterade områden: energi, tillgänglighet, euro-koder, fukt, kontrollsystem och besiktningskrav. Man föreslog bland annat skapandet av en databas med länkar till alla relevanta nordiska lagar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd samt att det borde tillsättas arbetsgrupper inom utpekade prioriterade områden i syfte att minska olikheterna i byggreglerna, inklusive nationella krav (jämför rekommendationens första att-sats). Dessutom kom man överens om att Sverige skulle påbörja ett dokument där alla de nordiska länderna skulle fylla i sina byggregler när det gällde tillgänglighet. Detta gjordes också, och Island har fortsatt detta arbete. Dokumentet är ännu ett levande dokument.

Svenska Boverket har i en rapport 2016:10 "Nordiskt samarbete för harmonisering av byggregler och tillgänglighet" dokumenterat det arbete som hittills har genomförts inom ramen för de nämnda nordiska byggmyndighetsmötena. Dessa möten är dock av informationskaraktär, men man har redan 2014 pekat ut ett antal områden där ett intensifierat nordiskt samarbete kring tillgänglighet kunde vara till nytta.

2008 gav Statens Tekniska Forskningsinstitut (i Sverige) ut en rapport om ett nordiskt projekt "Harmonisering av de nordiska ländernas träbyggregler". Projektets syfte var att förenkla för träindustrin genom att harmonisera byggreglerna i de nordiska länderna. Rapporten gör en sammanställning av de hinder som industrin upplever med de nordiska byggreglerna vid export till övriga Norden. När det gäller tillgänglighet nämner man i rapporten att de olika reglerna i Norden vad gäller särskild dörrbredder, korridorbredder och mått för badrum/toalett innebär ett problem. Dessa synpunkter tog Boverket med sig i det projekt som presenteras i rapporten 2016:10 ovan.

Frågan om tillgänglighet för bland annat rörelsehindrade, är en fråga som prioriteras av Nordiska ministerrådets institution Nordisk Valfärdscenter och de nordiska handikappolitiska råden.

Avslutningsvis bör således Nordiska rådet fortsätta att verka för att frågor kring olika byggregler i Norden bör fortsätta, såväl inom Nordiska ministerrådets näringslivs- som välfärdssektorer, samt inom Gränshinderrådet.

Oslo, 25 januari 2017

Arto Pirttilahti (cent)

Cecilie Tenfjord-Toftby (M)

Gunvor Eldegard (A)

Håkan Svenneling (V)

Henrik Brodersen (DF)

Jaana Laitinen-Pesola (saml)

Katri Kulmuni (cent)

Lena Asplund (M)

Mikael Staffas (Lib)

Mikkel Dencker (DF)

Orla Hav (S)

Per Olaf Lundteigen (Sp)

Pyry Niemi (S), Formand

Ruth Mari Grung (A)

Torgeir Knag Fylkesnes (SV)

Ville Skinnari (sd)